ΚΡΙΤΙΚΗ

'Η 'Εθνική 'Ορχήστρα 'Ισπανίας

ΔΗΜ. ΧΩΡΑΦΑΣ—ΑΧ.ΚΟΛΑΣΗΣ—Ρ. ΦΡΥΜΠΕΚ

Τρεῖς κατὰ σειρὰ συναυλίες ἔδωσε ἡ 'Εθνικὴ 'Ορχήστρα 'Ισπανίας. Τὴν πρώτη διηύθυνε ὁ νέος —μόλις 33 χρονῶν— μαέστρος Ραφαὴλ Φρύμπεκ. Μάλλον μετρημένος σὲ κινήσεις, θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς πὼς διευθύνει περισσότερο μὲ τὴν κεφαλὴ παρὰ μὲ τὰ χέρια του. Σαφέστατα κλασσικός, ἑρμήνευσε τὴν Πέμπτη Συμφωνία τοῦ Μπετόβεν καὶ τὴν «'Ακαδημαϊκὴ Εἰσαγωγὴ» καὶ Δεύτερη Συμφωνία τοῦ Μπράμς μὲ μιὰ αὐστηρότητα ποὺ ξένισε —καὶ ἴσως ἀπεγοήτευσε— τοὺς φίλους τῶν ἐντυπωσιακῶν ἑρμηνειῶν. 'Η ὁλύμπια γραμμὴ ποὺ ἀκολουθεῖ μοιάζει μὲ ἐκείνη ποὺ ἐχάραξαν οἱ ἀρχιμουσικοί, πρὶν ἡ Θυελλώδης ἐμφάνιση ἑνὸς Φουρχτβαΐγκλερ παραμείρουν τὸν ἀκαδημαϊσμό, καὶ πρὶν τὰ νέα ἐκφραστικὰ μέσα βροῦν φανατικοὺς ὀπαδοὺς σὲ ὁλό τὸν κόσμο. 'Ο Φρύμπεκ στερέωσε τὶς ἑρμηνεῖες του σὲ γερά, καλομελετημένα θεμέλια, ἀποφεύγοντας τὴν προβολὴ ὁποιουδήποτε στοιχείου ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ἐπιφέρη κάποιαν ἀλλοίωση στὴν λιτὴ μεγαλοπρέπεια τοῦ οἰκοδομήματος. Ἔχουμε ἀκούσει τόσο πολλὲς «προσωπικὲς» καὶ «συναρπαστικὲς» ἐκτελέσεις ὥστε αὐτὲς τοῦ Φρύμπεκ νὰ ἀποτέλεσουν μίαν ἐξαίρεσιν τούλάχιστον ἐνδιαφέρουσα —ἂν μὴ ἀξιοθαύμαστη.

'Η ὀρχήστρα αὐτὴ καθαυτὴ δὲν παρουσίαζε ἴσως τὰ γνωρίσματα τῆς μεγάλης ὀργήστρας, ἰδίως στὰ πνευστά. Ὅμως ἡ ἐπιμελημένη ἐργασία της φέρνει συχνὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα, καὶ τὰ ἔγχορδα —ἰδιαιτέρως τὰ διολεντσέλλα καὶ κοντραμπάσσα— εἶναι πραγματικὰ ἄρτια

Φυσικὰ τὸ νὰ ἀποτολμοῦν τὴν παρουσίαση ἔργων, ὅπου τὰ πνευστα παίζουν πρωτεύοντα ρόλο, καὶ μάλιστα σὲ σκληρὲς συνηχήσεις σὰν αὐτὲς τῆς «Ἱεροτελεστίας τῆς 'Ανοίξεως» τοῦ Στραβίνσκυ, ἀποβαίνει μάλλον εἰς βάρος τους. Τοὐναντίον σὲ συνθέσεις τοῦ Ντὲ Φάλλα καὶ γενικὰ τὰ φολκλορικὰ ἱσπανικὰ κομμάτια ἦταν πραγματικὰ ἔξοχοι, ὁλο ζωντάνια καὶ φλόγα. Μόνο ὁ Γκοντζάλο Σοριάνο, ὁ σολίστ στὶς «Νύχτες στοὺς κήπους τῆς 'Ισπανίας» γιὰ πιάνο καὶ ὀρχήστρα, τοῦ Ντὲ Φάλλα, ἀδικήθηκε. 'Ο πιανίστας φαίνεται νὰ ἔχη πολὺ μεγαλύτερες δυνατότητες, τεχνικὲς καὶ μουσικές, ἀπὸ ἐκείνες ποὺ ἀπαιτεῖ τὸ ἔργο.

Μαέστρος στὴν δεύτερη συναυλία τῆς 'Ισπανικῆς ὀρχήστρας ἦταν ὁ Δημήτρης Χωραφᾶς. Τὸ νὰ ἐπισημαίνουμε, τὶς ἔξοχες ἀρετὲς τοῦ ἀρχιμουσικοῦ κάθε φορὰ ποὺ μᾶς ἐπισκέπτεται, εἶναι γιὰ μᾶς πηγὴ ὑπερηφανείας ἀλλὰ καὶ λύπης. Γιατὶ τὸ στοιχεῖο αὐτὸ ποὺ θὰ εἶχε τόσα πολλὰ νὰ μᾶς προσφέρη, βρίσκεται ἔξω ἀπ' τὸν τόπο μας, καὶ ἡ εὐθύνη βαραίνει λίγο-πολὺ ὅλους μας. Δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ ξεχάσουμε τὸ ἐσωτερικὸ πάθος ποὺ διαπερνοῦσε τὴν Δεύτερη Συμφωνία τοῦ Σοῦμαν, ποὺ στὸ κορυφωμά της —τὸ Β΄ μέρος τοῦ ἔργου— διαπότισε τὴν ἀτμόσφαιρα μὲ τὴν πιὸ γνήσια κι' ὁλοκληρωτικὴ ἔξαρση.

Στὸ «Κοντσέρτο γιὰ ἀριστερὸ χέρι» τοῦ Ραβέλ, ὁ 'Αχ. Κολάσης ἀπέδειξε γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ ἀξίωμα πὼς τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ἐπηρεάση τὸν καλλιτέχνη ποὺ ἀξίζει καὶ ποὺ εἶναι σίγουρος κάτοχος ἑνὸς ἔργου. Μόνο ὅσοι μποροῦσαν ἀπὸ κοντὰ νὰ δοῦν τὸ χέρι του, καταλάβαιναν τὴν ταραχὴ ποὺ τὸν κατεῖχε. Κι' ὅμως... Σπάνια ἔχουμε χαρεῖ τέτοια διαύγεια ἤχου, καθὼς τὸ χέρι «κολλοῦσε» ἀποφασιστικὰ στὶς μαῦρες νότες, καθὼς ἀνεβοκατέβαινε τὸ κλαβιὲ μὲ τὶς πιὸ ἄβολες «ποζισιὸν», καὶ ξεχώριζε τὶς φωνὲς εὐαίσθητα χρωματισμένες, λὲς κι' ἔπαιζαν δύο χέρια κι' ὄχι ἕνα.

Χωρὶς ἄλλο, ὁ 'Αχ. Κολάσης εἶναι ἀπ' τὰ εὐλογημένα παιδιὰ τῆς νώρας μας, καὶ ἡ ἀκτινοβόλα καλλιτεχνικὴ προσωπικότης του, διαγράφει τὴν πρὸς τὰ ἄνω πορεία της, μὲ τέλεια σιγουριά.

ΛΙΑΝΑ ΡΟΥΣΣΙΑΝΟΥ
— ΠΙΠΕΡΑΚΗ